

niet vervangen. Dit maakt dat er geen beperking in tijd meer geldt voor de bij hoogdringendheid opgelegde maatregelen.

De draagwijdte van deze wijziging is evenwel moeilijk in te schatten. In principe krijgt de jeugdrechter de onbeperkte mogelijkheid om de genomen maatregel te verlengen, te wijzigen, te vervangen of in te trekken. De vraag is of de 'dringende noodzakelijkheid' tot het nemen van een afdwingbare pedagogische maatregel enkel aanwezig moet zijn op het ogenblik van de (eerste) vordering, of ook nog bij een verlenging of wijziging van de maatregel. Indien dit laatste niet het geval is, blijft de zaak in het gerechtelijk circuit zolang de jeugdrechter dat wil, en zal de ingangspoort van de "vordering bij hoogdringendheid" - die tot nog toe als een tijdelijke uitzondering op de normale toegangspoort (doorverwijzing door de bemiddelingscommissie) werd beschouwd - allicht zeer snel verworpen tot een tweede, gewone (en misschien frequent gebruikte) manier om een zaak bij de jeugdrechtbank aanhangig te maken.

In de Memorie van Toelichting bij het voorstel van decreet wordt er wel op gewezen dat de mogelijkheid om toch vrijwillige hulpverlening te organiseren behouden blijft³, maar het is een feit dat er geen decretale verplichting meer bestaat om de vrijwillige hulpverlening een kans te geven, noch dat de manier waarop dit zou moeten gebeuren wordt uitgeklaard. Zelfs al wordt er een poging gedaan om vrijwillige hulpverlening op te starten, dan nog betekent zulks geen automatische beëindiging van de gerechtelijke maatregel. Dit heeft tevens als gevolg dat zolang de jeugdrechter zijn interventie niet stopzet, de sociale dienst van de Vlaamse Gemeenschap bij de jeugdrechtbank bevoegd is om de zaak te behartigen. Of hierdoor de sociale dienst bij het comité voor bijzondere jeugdzorg niet kan tussenkomen is (opnieuw) niet duidelijk: de eigenlijke opvolging van het dossier kan deze dienst niet, maar het valt niet goed in te zien hoe een poging zou kunnen worden ondernomen tot vrijwillige hulpverlening indien de sociale dienst bij het comité niet betrokken zou worden.

JOHAN PUT

NOTEN

1 Decreet 7 mei 2004 houdende de wijziging van de decreten inzake bijzondere jeugdbijstand, gecoördineerd op 4 april 1990, wat betreft de gerechtelijke jeugdbijstand ter bescherming tegen mishandeling en verwaarlozing in urgente gevallen, *B.S.* 14 juli 2004. De aanpassingen die dit decreet doorvoert, treden in werking 6 maanden na de publicatiedatum (14 januari 2005).

2 Zie Verslag van de hoorzitting van 8 mei 2003, *Parl. St.* VI. Parl. 2002-03, nr. 755/3, 28 p. Ook het feit dat het advies van het Kinderrechtencommissariaat vrij ongunstig positief is, heeft de parlementaire aanvaarding van het voorstel allicht vergemakkelijkt.

3 *M.v.T., Parl. St.* VI. Parl. 2000-2001, nr. 755/1, 5.

DECRETEN INTEGRALE JEUGDHULP

Op 7 mei 2004 werden de decreten integrale jeugdhulpverlening bekrachtigd door het Vlaams Parlement. Het betreft het Decreet van 7 mei 2004 betreffende de integrale jeugdhulp (*B.S.* 11 oktober 2004) en het Decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp (*B.S.* 4 oktober 2004).

Op 9 juli 1998 werd binnen het Vlaams Parlement een Commissie ad hoc Bijzondere Jeugdzorg opgericht die als opdracht had een maatschappelijke nota over de bijzondere jeugdzorg op te stellen. De aanbevelingen uit de beleidsnota van 10 maart 1999 werden door de Vlaamse regering die aantrad na de verkiezingen van 13 juni 1999 als uitgangspunt genomen voor de hervorming van de Vlaamse jeugdhulp naar een integrale jeugdhulp: "De integrale jeugdhulp wil de vraaggerichtheid van het bestaande jeugdhulpaanbod verhogen door een kader te creëren voor intersectorale samenwerking en afstemming. Ze vertrekt bij de deskundigheid, kwaliteiten en krachten die al in het werkveld aanwezig zijn en zorgt voor een betere, efficiëntere organisatie daarvan. Over de grenzen van de jeugdhulpsectoren heen moet het aanbod zo flexibel mogelijk gecombineerd kunnen worden in functie van de vraag en de behoefte van de cliënt. In

eerste instantie voegt de integrale jeugdhulp dus geen uitvoerende hulpverlening toe, maar optimaliseert ze de bestaande." ¹

Deze hervorming gebeurde in eerste instantie via experimenten in drie pilootregio's: Antwerpen, Gent-Meetjesland en Tongeren-Hasselt. Deze experimenten leidden nu als voorlopig eindpunt tot de decreten integrale jeugdhulpverlening. Deze decreten zijn tegelijkertijd een startpunt voor de implementatie van de hervorming van de jeugdhulpverlening in gans Vlaanderen. Deze hervorming moet tegen 1 januari 2008 voltooid zijn.

Het Decreet betreffende de integrale jeugdhulp is een kaderdecreet waarin het doel en toepassingsgebied, de principes, de modulering, het onderscheid tussen niet-rechtstreeks en rechtstreeks toegankelijke hulp, de netwerken van rechtstreeks toegankelijke hulp en crisisjeugdhulpverlening, de toegangspoort, de trajectbegeleiding, gerechte-lijke jeugdhulp, de gegevensverwerking en de beleidsafstemming integrale jeugdhulp aan bod komen.

De inwerkingtreding van het Decreet verloopt gefaseerd tussen 1 april 2004 en 1 januari 2008.

Het Besluit van de Vlaamse Regering van 11 juni 2004 tot afbakening van het toepassingsgebied van de integrale jeugdhulp en van de regio's integrale jeugdhulp en tot regeling van de beleidsafstemming integrale jeugdhulp bepaalt de diensten, centra, projecten, instellingen en commissies die in elk van de zes sectoren door integrale jeugdhulp gevat worden. De afbakening van de regio's is in het uitvoeringsbesluit gebeurd volgens de richtlijnen van Decreet van 23 mei 2003 betreffende de indeling in zorgregio's en betreffende de samenwerking en programmatie van gezondheidsvoorzieningen en welzijnsvoorzieningen (B.S. 6 juni 2003). Er worden naast het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad vijf regio's integrale jeugdhulp gevormd:

- de regio integrale jeugdhulp Antwerpen, gevormd door de regio's Antwerpen, Mechelen en Turnhout;

- de regio integrale jeugdhulp Limburg, gevormd door de regio's Genk en Hasselt;
- de regio integrale jeugdhulp Oost-Vlaanderen, gevormd door de regio's Aalst, Gent en Sint-Niklaas;
- de regio integrale jeugdhulp Vlaams-Brabant, gevormd door de regio Brussel, met uitzondering van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, en de regio Leuven;
- de regio integrale jeugdhulp West-Vlaanderen, gevormd door de regio's Brugge, Kortrijk, Oostende en Roeselare.

Het hoofdstuk Beleidsafstemming regelt de samenstelling en de werking van de adviesraad, het managementcomité de regionale stuurgroepen.

Dit besluit trad in werking op 1 juli 2004, met uitzondering van artikelen m.b.t. de beleidsafstemming en slotbepalingen, die in werking treden op 1 januari 2005.

Het Decreet betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp regelt de rechtspositie van de minderjarige ten aanzien van de hulpverleners die onder het toepassingsgebied vallen van de integrale jeugdhulp en ten aanzien van de eigen specifieke organen van de integrale jeugdhulp, zijnde de toegangspoort en de trajectbegeleiding;

De belangrijkste overweging bij het verlenen van jeugdhulp vormt het belang van de minderjarige. "Het belang van de minderjarige wordt vastgesteld in dialoog met de minderjarige zelf. Aan de mening van de minderjarige wordt passend gevolg gegeven, rekening houdend met zijn leeftijd en maturiteit. Bij de vaststelling van het belang van de minderjarige is tevens respect vereist voor de mening en voor de verantwoordelijkheden van de ouders." (artikel 5)

De in het decreet opgenomen rechten van de minderjarige betreffen het recht op jeugdhulp (reeds opgenomen in het decreet betreffende de integrale jeugdhulp), recht op instemming met en vrije keuze van de buitengerechtelijke jeugdhulp, recht op informatie en duidelijke communicatie, recht op inspraak en participatie, rech-

ten m.b.t. het dossier, recht op bijstand, recht op privacy, recht op een vrij besteedbaar bedrag, recht op een menswaardige behandeling, klacht-recht.

De datum van inwerkingtreding van het Decreet betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp moet nog door de Vlaamse Regering worden bepaald. Uiterlijk is dit op 1 juli 2003. De artikels 31 en 32 traden in werking op 1 juli 2004. Deze artikelen regelen respectievelijk de aanpassing van de sectorale regelgevingen aan dit decreet en de initiatieven voor vorming van jeugdhulpaanbieders, informatie en sensibilisatie m.b.t. dit decreet.

Voor meer info over deze decreten zie www.jeugdhulp.vlaanderen.be

RUDI ROOSE

NOTEN

1 M.v.T., Parl. St. Vl. Parl. 2003-04, nr. 2063/1, 2.

GERECHTELIJKE HULPVERLENING AAN JONGEREN IN BRUSSEL

Ordonnantie van 29 april 2004 van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie inzake Hulpverlening aan jongeren (B.S. 1 juni 2004)

Deze ordonnantie bevat de regeling op basis waarvan de jeugdrechter in Brussel afdwingbare maatregelen kan opleggen aan minderjarigen uit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in die situaties waar de mogelijkheid van vrijwillige hulpverlening ontbreekt.

Dit houdt o.a. in dat voor de uitvoering van deze maatregelen de Sociale Dienst van de Vlaamse Gemeenschap bij de Jeugdrechtbank van Brussel wordt ingezet met inbegrip van de door de Vlaamse Gemeenschap erkende voorzieningen en projecten, met parallelle consequenties voor de Franse Gemeenschap.

De medewerking van de instituten en diensten die onder de bevoegdheid vallen van de Franse en de Vlaamse Gemeenschap maken het voor-

werp uit van het *Samenwerkingsakkoord van 14 mei 2004 inzake hulpverlening aan jongeren tussen de Franse Gemeenschap, de Vlaamse Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van Brussel-Hoofdstad*. (nog niet in B.S. gepubliceerd)

RUDI ROOSE

VERSLAG EVALUATIECOMMISSIE 'EVERBERG'

Bij de oprichting, door de Wet van 1 maart 2002, van het 'Centrum voor de voorlopige plaatsing van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd' (beter bekend als 'Everberg') werd ook de oprichting van een evaluatiecommissie in het vooruitzicht gesteld, die jaarlijks de uitvoering van het samenwerkingsakkoord en de werking van het centrum evalueert (art. 33 Samenwerkingsakkoord van 30 april 2002 tussen de Federale Staat en de Gemeenschappen). Deze Evaluatiecommissie, bestaande uit vertegenwoordigers van de betrokken ministers en externe deskundigen, werd ingesteld in januari 2004. Na zes vergaderingen en een bezoek aan het Centrum te Everberg leverde zij een eerste evaluatieverslag af in juni 2004 (net voor de gemeenschaps- en gewestverkiezingen). Het is voorlopig onduidelijk in hoeverre dit verslag openbaar wordt gemaakt - terwijl zulks toch een evidentie hoort te zijn.

Het verslag beperkt zich, omwille van het genoemde artikel 33 van het Samenwerkingsakkoord, tot de bepalingen van het Samenwerkingsakkoord en de werking van het centrum. Het houdt als dusdanig geen evaluatie in van de Wet van 1 maart 2002 zelf - en in het bijzonder van de toepassing van de wettelijke voorwaarden om tot plaatsing te Everberg over te gaan - al is het niet altijd evident deze aspecten van elkaar te scheiden.

In een eerste deel van het verslag worden de bepalingen van het Samenwerkingsakkoord én van het huishoudelijk reglement dat in het Centrum van toepassing is, overlopen; het huishoudelijk reglement is, zo merkt de Commissie op, overigens nog steeds niet goedgekeurd door de